

MARRIAGE SERVICE

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ

St Andrew's Orthodox Press
SYDNEY
2014

First published 2014 by
Greek Orthodox Archdiocese of Australia
242 Cleveland Street
Redfern, NSW 2016

Copyright © 2014 Greek Orthodox Archdiocese of Australia

This work is subject to copyright. Apart from any use permitted under the Copyright Act 1968, no part may in any form or by any means (electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise) be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted without prior written permission from the publisher. Enquiries should be addressed to the publisher.

National Library of Australia
Cataloguing-in-Publication Data

Title: Marriage Service.

ISBN: 9780977597483 (hbk.)

Subjects:

Orthodox Eastern Church -- Customs and practices.

Orthodox Eastern Church -- Liturgy.

Marriage Service – Liturgy.

Dewey Number: 265.5

Typeset in 12 point Garamond and 11 point SymbolGreekTU
(Linguist's Software). Icon drawing by Fr Leonidas Ioannou.
Printed by Regal Printing, Hong Kong.

CONTENTS

Preface	vii
Service of Betrothal	3
Service of Crowning	19
Removal of Crowns on the Eighth Day	69
Service of Second Marriage	73
Service of Restoration of Marriage	123

PREFACE

The publication of this book completes a total of five liturgical books (*Book of Prayers, The Divine Liturgy, Holy Baptism, Funeral Service, and Marriage Service*) prepared by the Committee on the Translation of Liturgical Texts, with the blessing of His Eminence Archbishop Stylianos of Australia. As was the intention of the Committee when first formed in 1990, it is our continued hope that these approved translations will be accepted and will contribute to achieving uniformity in the English liturgical texts used in Australia.

The translation of this Service has been carefully considered afresh, with close attention to the original, even though there are several existing translations. The task presented many challenges, as was to be expected when the aim is to achieve both accuracy and a dignified, yet readily intelligible English style. The rubrics have been kept largely in their traditional form rather than adjusted to cover details of current practice, which in any case is not rigid but allows for variations and different customs.

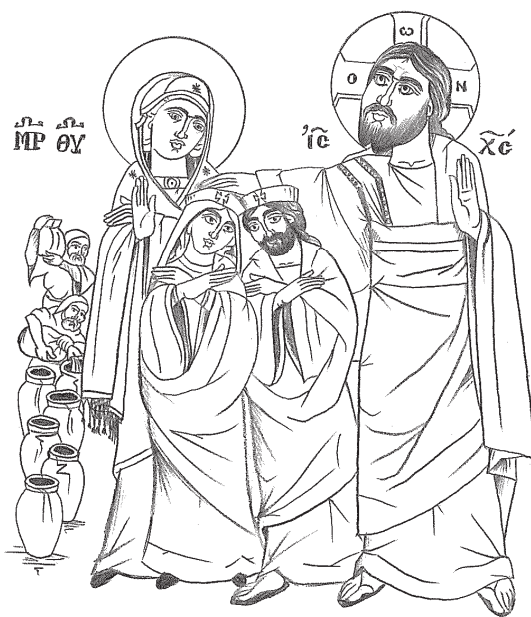
His Grace Bishop Seraphim of Apollonias has again given his time to act as adviser to the Committee and assist in the resolution of many questions. The members of the Committee at this juncture are Dr John Lee (chair), Mr George Harris,

Preface

Dr Philip Kariatlis, Mr Dimitri Kepreotes, and Dr Anna Dimitriou; other long-serving members have been Mrs Fran Aroney and Fr Leslie Kostoglou. All are warmly thanked for their devoted service to the task over many meetings.

Note on Amin and Allilua. The spellings *Amin* and *Allilua* have been adopted in this book, as they were in the *Funeral Service*. They reflect the Orthodox pronunciation that has stood unchanged for more than a millennium. The words ultimately derive from Hebrew but were turned early into Greek form with Greek pronunciation. The Western, and now English, *Amen* and *Alleluia* reflect transmission through Latin. Besides adhering to the traditional Orthodox pronunciation, the forms *Amin* and *Allilua* avoid the use of two forms of the same word in a bilingual service and the need to choose between them.

ὁ γάμος

A decorative border made of small red diamond shapes surrounds the central text.

MARRIAGE SERVICE

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΕΠΙ ΜΝΗΣΤΡΟΙΣ ἦτοι ΤΟΥ ΑΡΡΑΒΩΝΟΣ

Συμφώνως τῇ παλαιᾷ τάξει, μετὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν, τοῦ ἱερέως ἐστῶτος ἐν τῷ ἱερατείῳ, παρίστανται οἱ μέλλοντες ζεύγνυσθαι πρὸ τῶν ἁγίων θυρῶν· ὁ μὲν ἀνὴρ ἐκ δεξιῶν, ἡ δὲ γυνὴ ἐξ εὐωνύμων. Ἀπόκεινται δὲ ἐν τῷ δεξιῷ μέρει τῆς ἁγίας τραπέζης δακτύλιοι αὐτῶν δύο, χρυσοῦς καὶ ἀργυροῦς· ὁ μὲν ἀργυροῦς ἀπονεύων πρὸς τὰ δεξιὰ, ὁ δὲ χρυσοῦς πρὸς τὰ ἀριστερά, σύνεγγυς ἀλλήλων. Ὁ δὲ ἱερεὺς ἐλθὼν ἐν τῷ νάρθηκι σφραγίζει τὰς κεφαλὰς τῶν νεονύμφων ἐκ γ' καὶ δίδωσιν αὐτοῖς κηρούς ἀπτομένους· καὶ εἰσάξας αὐτοὺς ἔνδον τοῦ ναοῦ, θυμιᾷ σταυροειδῶς. Καὶ ἐρωτᾷ αὐτοὺς ὁ ἱερεὺς, πρὸς ὁμολογίαν, ἐὰν θέλῃ ἡ νύμφη τὸν νυμφίον· ὁμοίως καὶ ὁ νυμφίος τὴν νύμφην. Καὶ ἄρχεται ἡ Ἀκολουθία.

Διάκονος· Εὐλόγησον, Δέσποτα.

Ἱερεὺς· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

Κατὰ τὴν περίοδον τοῦ Πάσχα τό· Χριστὸς ἀνέστη...

Τὰ Εἰρηνικά

Διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ λαός, μεθ' ἐκάστην δέξιν· Κύριε, ἐλέησον.

Ὑπὲρ τῆς ἁνωθεν εἰρήνης καὶ τῆς σωτηρίας τῶν
ψυχῶν ἡμῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, εὐσ-
ταθείας τῶν ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, καὶ
τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου τούτου, καὶ τῶν μετὰ
πίστεως, εὐλαβείας καὶ φόβου Θεοῦ εἰσιόντων
ἐν αὐτῷ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (*τοῦ δεῖνος*), τοῦ
τιμίου πρεσβυτερίου, τῆς ἐν Χριστῷ διακονίας,
παντὸς τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ, τοῦ Κυρίου
δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ δούλου τοῦ Θεοῦ (*τοῦδε*), καὶ τῆς
δούλης τοῦ Θεοῦ (*τῆσδε*) τῶν νῦν μνηστευο-
μένων ἀλλήλοις, καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν, τοῦ
Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς τέκνα εἰς διαδοχὴν γένους, καὶ πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι αὐτοῖς ἀγάπην τελείαν, εἰρηνικὴν, καὶ βοήθειαν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι αὐτοὺς ἐν ὁμονοίᾳ καὶ βεβαίᾳ πίστει, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι αὐτοὺς ἐν ἀμέμπτῳ βιοτῇ καὶ πολιτείᾳ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν χαρίσεται αὐτοῖς τίμιον τὸν γάμον, καὶ τὴν κοίτην ἀμίαντον, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου καὶ ἀνάγκης, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεός, τῇ σῇ χάριτι.

Τῆς Παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου, Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, μετὰ πάντων τῶν Ἁγίων μνημονεύσαντες, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους, καὶ

πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν, Χριστῷ τῷ Θεῷ παρα-
θώμεθα.

Λαός· Σοί, Κύριε.

Ἱερεύς· Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ
προσκύνησις, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ
Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

Εὐχή

Διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Λαός· Κύριε, ἐλέησον.

Ἱερεύς· Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ τὰ διηρημένα συν-
αγαγὼν εἰς ἐνότητα, καὶ σύνδεσμον διαθέσεως
τιθεὶς ἄρρηκτον· ὁ εὐλόγησας Ἰσαὰκ καὶ Ῥε-
βέκκαν, καὶ κληρονόμους αὐτοὺς τῆς σῆς ἐπαγ-
γελίας ἀναδείξας· αὐτὸς εὐλόγησον καὶ τοὺς
δούλους σου τούτους (*τὸν δεῖνα*) καὶ (*τὴν δεῖνα*),
ὁδηγῶν αὐτοὺς ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ.

Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις,
καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ
τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

Ἱερέυς· Εἰρήνη πᾶσι.

Λαός· Καὶ τῷ πνεύματί σου.

Διάκονος· Τὰς κεφαλὰς ὑμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνετε.

Λαός· Σοί, Κύριε.

Εὐχή

Ἱερέυς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἐξ ἐθνῶν προ-
μνηστευσάμενος Ἐκκλησίαν παρθένον ἀγνήν,
εὐλόγησον τὰ μνηστρα ταῦτα, καὶ ἔνωσον, καὶ
διαφύλαξον τοὺς δούλους σου τούτους ἐν εἰρήνῃ
καὶ ὁμονοίᾳ.

Σοὶ γὰρ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσ-
κύνησις, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ
Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

*Εἶτα, λαβὼν ὁ ἱερεὺς τοὺς δακτυλίους τοὺς ἐν
τῷ δισκελίῳ, ἐπιδίδωσι πρῶτον τῷ ἀνδρὶ τὸν
χρυσοῦν καὶ λέγει αὐτῷ·*

Τοῦ Ἀρραβῶνος

Ἀρράβωνίζεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ (*ὁ δεῖνα*) τὴν
δούλην τοῦ Θεοῦ (*τὴν δεῖνα*), εἰς τὸ ὄνομα τοῦ
Πατρός, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.
Ἀμήν. (*τρίς*)

*Καὶ ποιεῖ Σταυρὸν μετὰ τοῦ δακτυλίου ἐπὶ τὴν
κεφαλὴν αὐτοῦ.*

Εἷτα καὶ τῇ γυναικὶ λέγει, λαβὼν τὸν ἀργυροῦν·

Ἀρράβωνίζεται ἡ δούλη τοῦ Θεοῦ (*ἡ δεῖνα*) τὸν
δοῦλον τοῦ Θεοῦ (*τὸν δεῖνα*), εἰς τὸ ὄνομα τοῦ
Πατρός, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.
Ἀμήν. (*τρίς*)

*Καὶ ὅταν εἴπῃ εἰς ἕκαστον τρίς, ποιεῖ Σταυρὸν
μετὰ τοῦ δακτυλίου ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ
ἐπιτίθουσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς δεξιοῖς αὐτῶν δακ-
τύλοις.*

*Εἷτα ἀλλάσσει τοὺς δακτυλίους τῶν νυμφίων ὁ
παράνυμφος.*

Εὐχή

Διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Λαός· Κύριε, ἐλέησον.

Ἱερεὺς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ παιδί τοῦ Πατριάρχου Ἀβραὰμ συμπορευθεὶς ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, στελλομένῳ νυμφεύσασθαι τῷ κυρίῳ αὐτοῦ Ἰσαὰκ γυναῖκα, καὶ διὰ μεσιτείας ὑδρεύσεως ἀρράβωνίσασθαι τὴν Ῥεβέκκαν ἀποκαλύψας· αὐτὸς εὐλόγησον τὸν ἀρράβῶνα τῶν δούλων σου **(τοῦδε)** καὶ **(τῆσδε)**, καὶ στήριξον τὸν παρ' αὐτοῖς λαληθέντα λόγον. Βεβαίωσον αὐτοὺς τῇ παρὰ σοῦ ἀγίᾳ ἐνότητι· σὺ γὰρ ἀπ' ἀρχῆς ἐδημιούργησας ἄρσεν καὶ θῆλυ, καὶ παρὰ σοῦ ἀρμόζεται ἀνδρὶ γυνὴ εἰς βοήθειαν καὶ διαδοχὴν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων.

Αὐτὸς οὖν, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐξαποστείλας τὴν ἀλήθειαν ἐπὶ τὴν κληρονομίαν σου, καὶ τὴν ἐπαγγελίαν σου ἐπὶ τοὺς δούλους σου, τοὺς πατέρας ἡμῶν, εἰς καθ' ἑκάστην γενεὰν καὶ γενεὰν τοὺς ἐκλεκτούς σου, ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου **(τόνδε)** καὶ τὴν δούλην σου **(τήνδε)**, καὶ στήριξον τὸν ἀρράβῶνα αὐτῶν ἐν πίστει καὶ ὁμονοίᾳ καὶ ἀληθείᾳ καὶ ἀγάπῃ· σὺ γάρ, Κύριε, ὑπέδειξας δίδοσθαι τὸν ἀρράβῶνα καὶ στηρίζεσθαι ἐν παντί.

Διὰ δακτυλιδίου ἐδόθη ἡ ἐξουσία τῷ Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ· διὰ δακτυλιδίου ἐδοξάσθη Δανιὴλ ἐν χώρᾳ Βαβυλῶνος· διὰ δακτυλιδίου ἐφανερώθη ἡ ἀλήθεια τῆς Θάμαρ· διὰ δακτυλιδίου ὁ Πατὴρ ἡμῶν ὁ οὐράνιος οἰκτίρμων γέγονεν ἐπὶ τὸν

ἄσωτον υἱόν· «Δότε γάρ, φησι, δακτύλιον εἰς τὴν
χεῖρα αὐτοῦ καὶ ἐνέγκαντες τὸν μόσχον τὸν
σιτευτὸν θύσατε, καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν».

Αὕτη ἡ δεξιὰ σου, Κύριε, τὸν Μωϋσῆν ἐστρατο-
πέδευσεν ἐν Ἐρυθρᾷ Θαλάσσει· διὰ γὰρ τοῦ
λόγου σου τοῦ ἀληθινοῦ οἱ οὐρανοὶ ἐστερε-
ώθησαν καὶ ἡ γῆ ἐθεμελιώθη· καὶ ἡ δεξιὰ τῶν
δούλων σου εὐλογηθήσεται τῷ λόγῳ σου τῷ
κραταιῷ καὶ τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ. Αὐτὸς
οὖν καὶ νῦν, Δέσποτα, εὐλόγησον τὸ δακτυλο-
θέσιον τοῦτο εὐλογίαν οὐράνιον· καὶ Ἄγγελος
Κυρίου προπορευέσθω ἔμπροσθεν αὐτῶν πάσας
τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῶν.

Ὅτι σὺ εἶ ὁ εὐλογῶν καὶ ἀγιάζων τὰ σύμπαντα,
καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ
τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ
ΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΩΜΑΤΟΣ
ἦτοι
ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ

*Εὐθὺς μετὰ τὴν Ἀκολουθίαν τοῦ Ἀρράβωνος, ὁ
ἱερεὺς ψάλλει τὸν ἐπόμενον ψαλμόν·*

Ρκζ' (127) Ψαλμός

Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον.

Ὁ χορὸς ἐν ἐκάστῳ στίχῳ λέγει·

Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.

Οἱ πορευόμενοι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ.

Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.

Τοὺς πόνους τῶν καρπῶν σου φάγεσαι.

Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.

Μακάριος εἶ, καὶ καλῶς σοι ἔσται.

Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.

Ἡ γυνή σου ὡς ἄμπελος εὐθηνοῦσα ἐν τοῖς κλί-
τεσι τῆς οἰκίας σου.

Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.

Οἱ υἱοί σου ὡς νεόφυτα ἐλαιῶν, κύκλω τῆς
τραπέζης σου.

Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.

Ἴδου οὕτως εὐλογηθήσεται ἄνθρωπος ὁ φοβού-
μενος τὸν Κύριον.

Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.

Εὐλογήσαι σε Κύριος ἐκ Σιών, καὶ ἴδοις τὰ
ἀγαθὰ Ἰερουσαλήμ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς
σου.

Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.

Καὶ ἴδοις υἱοὺς τῶν υἱῶν σου. Εἰρήνη ἐπὶ τὸν
Ἰσραήλ.

Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.

Διάκονος· Εὐλόγησον, Δέσποτα.

*Ὁ ἱερεὺς, στραφεὶς κατὰ ἀνατολὰς καὶ ὑψῶν, ὡς
συνήθως, τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον, ἐκφωνεῖ·*

Ἱερεὺς· Εὐλογημένη ἡ βασιλεία τοῦ Πατρὸς καὶ
τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ
καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

*Κατὰ τὴν πασχάλιον περίοδον, ψάλλεται τὸ
«Χριστὸς ἀνέστη» (γ').*

Τὰ Εἰρηνικά

Διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ λαός, μεθ' ἐκάστην δέξιν· Κύριε, ἐλέησον.

Ἵπὲρ τῆς ἁνθρωπίνης εἰρήνης καὶ τῆς σωτηρίας τῶν
ψυχῶν ἡμῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἵπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, εὐσ-
ταθείας τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, καὶ
τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἵπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου τούτου, καὶ τῶν μετὰ
πίστεως, εὐλαβείας καὶ φόβου Θεοῦ εἰσιόντων
ἐν αὐτῷ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἵπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (*τοῦ δεῖνος*), τοῦ
τιμίου πρεσβυτερίου, τῆς ἐν Χριστῷ διακονίας,
παντὸς τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ, τοῦ Κυρίου
δεηθῶμεν.

Ἵπὲρ τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ (*τοῦδε*) καὶ (*τῆσδε*),
τῶν νῦν συναπτομένων ἀλλήλοις εἰς γάμου
κοινωνίαν, καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν, τοῦ Κυρίου
δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν γάμον τοῦτον, ὡς τὸν ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ παρασχεθῆναι αὐτοῖς σωφροσύνην, καὶ καρπὸν κοιλίας πρὸς τὸ συμφέρον, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ εὐφρανθῆναι αὐτοὺς ἐν ὁράσει υἱῶν καὶ θυγατέρων, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς εὐτεκνίας ἀπόλαυσιν, καὶ ἀκατάγνωστον διαγωγὴν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς τε καὶ ἡμῖν, πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι αὐτούς τε καὶ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου καὶ ἀνάγκης, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεός, τῇ σῇ χάριτι.

Τῆς Παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου, Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, μετὰ πάντων τῶν Ἁγίων

μνημονεύσαντες, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους, καὶ
πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν, Χριστῷ τῷ Θεῷ παρα-
θώμεθα.

Λαός· Σοί, Κύριε.

Ἱερεύς· Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ
προσκύνησις, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ
Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

Εὐχή α΄

Διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Λαός· Κύριε, ἐλέησον.

Ἱερεύς· Ὁ Θεὸς ὁ ἄχραντος, καὶ πάσης κτίσεως
δημιουργός, ὁ τὴν πλευρὰν τοῦ προπάτορος
Ἀδὰμ διὰ τὴν σὴν φιλανθρωπίαν εἰς γυναῖκα
μεταμορφώσας, καὶ εὐλογήσας αὐτούς, καὶ εἰ-
πόν· «Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε, καὶ κατα-
κυριεύσατε τῆς γῆς», καὶ ἀμφοτέρους αὐτοὺς ἔν
μέλος ἀναδείξας διὰ τῆς συζυγίας· «ἕνεκεν γὰρ
τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ
καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται τῇ ἰδίᾳ
γυναικί, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν»·

καί, «οὓς ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω»·

Ὁ τὸν θεράποντά σου Ἀβραάμ εὐλογήσας, καὶ διανοίξας τὴν μήτραν Σάρρας, καὶ πατέρα πλήθους ἐθνῶν ποιήσας· ὁ τὸν Ἰσαὰκ τῇ Ῥεβέκκα χαρισάμενος, καὶ τὸν τόκον αὐτῆς εὐλογήσας· ὁ τὸν Ἰακώβ τῇ Ῥαχήλ συνάψας, καὶ ἐξ αὐτοῦ τοὺς δώδεκα Πατριάρχας ἀναδείξας· ὁ τὸν Ἰωσήφ καὶ τὴν Ἀσυνέθ συζεύξας, καρπὸν παιδοποιΐας αὐτοῖς τὸν Ἐφραίμ, καὶ τὸν Μανασσὴν χαρισάμενος· ὁ τὸν Ζαχαρίαν καὶ τὴν Ἐλισάβετ προσδεξάμενος, καὶ Πρόδρομον τὸν τόκον αὐτῶν ἀναδείξας· ὁ ἐκ τῆς ρίζης Ἰεσσαὶ τὸ κατὰ σάρκα βλαστήσας τὴν ἀειπάρθενον, καὶ ἐξ αὐτῆς σαρκωθείς καὶ τεχθείς εἰς σωτηρίαν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων· ὁ διὰ τὴν ἄφραστόν σου δωρεὰν καὶ πολλὴν ἀγαθότητα παραγενόμενος ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας καὶ τὸν ἐκεῖσε γάμον εὐλογήσας, ἵνα φανερώσης ὅτι σὸν θέλημά ἐστιν ἡ ἔννομος συζυγία καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς παιδοποιΐα.

Αὐτός, Δέσποτα Πανάγιε, πρόσδεξαι τὴν δέησιν ἡμῶν τῶν ἱκετῶν σου, ὡς ἐκεῖσε καὶ ἐνταῦθα παραγενόμενος τῇ ἀοράτῳ σου ἐπιστασία· εὐλόγησον τὸν γάμον τοῦτον, καὶ παράσχου τοῖς δούλοις σου τούτοις (*τῷ δεῖνι*) καὶ (*τῇ δεῖνι*) ζωὴν εἰρηνικὴν, μακροήμερευσιν, σωφροσύνην,

τὴν εἰς ἀλλήλους ἀγάπην ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης, σπέρμα μακρόβιον, τὴν ἐπὶ τέκνοις χάριν, τὸν ἀμαράντινον τῆς δόξης στέφανον. Ἀξιώσον αὐτοὺς ἰδεῖν τέκνα τέκνων· τὴν κοίτην αὐτῶν ἀνεπιβούλευτον διατήρησον· καὶ δὸς αὐτοῖς ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ ἄνωθεν, καὶ ἀπὸ τῆς πύουτος τῆς γῆς· ἔμπλησον τοὺς οἴκους αὐτῶν σίτου, οἶνου καὶ ἐλαίου καὶ πάσης ἀγαθωσύνης, ἵνα μεταδιδῶσι καὶ τοῖς χρεῖαν ἔχουσι, δωρούμενος ἅμα καὶ τοῖς συμπαροῦσι πάντα τὰ πρὸς σωτηρίαν αἰτήματα.

Ὅτι Θεὸς ἐλέους, οἰκτιρμῶν καὶ φιλανθρωπίας ὑπάρχεις, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, σὺν τῷ ἀνάρχῳ σου Πατρί, καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

Εὐχή β΄

Διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Λαός· Κύριε, ἐλέησον.

Ἱερεὺς· Εὐλογητὸς εἶ, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τοῦ μυστικοῦ καὶ ἀχράντου γάμου ἱεουργὸς καὶ τοῦ σωματικοῦ νομοθέτης, ὁ τῆς ἀφθαρσίας

φύλαξ, καὶ τῶν βιοτικῶν ἀγαθὸς οἰκονόμος· αὐτὸς καὶ νῦν, Δέσποτα, ὁ ἐν ἀρχῇ πλάσας τὸν ἄνθρωπον, καὶ θέμενος αὐτὸν ὡς βασιλέα τῆς κτίσεως, καὶ εἰπών· «Οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον ἐπὶ τῆς γῆς· ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν»· καὶ λαβὼν μίαν τῶν πλευρῶν αὐτοῦ, ἔπλασας γυναῖκα, ἣν ἰδὼν Ἀδὰμ εἶπε· «Τοῦτο νῦν ὅστοῦν ἐκ τῶν ὁστῶν μου καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου· αὕτη κληθήσεται γυνή, ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐλήφθη αὕτη· ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν»· καὶ «οὗς ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω»·

Αὐτὸς καὶ νῦν, Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, κατάπεμψον τὴν χάριν σου τὴν ἐπουράνιον ἐπὶ τοὺς δούλους σου τούτους (τὸν *δεῖνα*) καὶ (τὴν *δεῖνα*)· καὶ δὸς τῇ παιδίσκει ταύτῃ ἐν πᾶσιν ὑποταγῆναι τῷ ἀνδρί, καὶ τὸν δοῦλόν σου τοῦτον εἶναι εἰς κεφαλὴν τῆς γυναικός, ὅπως βιώσωσι κατὰ τὸ θέλημά σου.

Εὐλόγησον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας τὸν Ἀβραὰμ καὶ τὴν Σάρραν. Εὐλόγησον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας τὸν Ἰσαὰκ καὶ τὴν Ῥεβέκκαν. Εὐλόγησον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς εὐ-

λόγησας τὸν Ἰακώβ καὶ πάντας τοὺς Πατρι-
άρχας. Εὐλόγησον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν,
ὡς εὐλόγησας τὸν Ἰωσήφ καὶ τὴν Ἀσυνέθ.
Εὐλόγησον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς
εὐλόγησας Μωσέα καὶ Σεπφόραν. Εὐλόγησον
αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας
Ἰωακείμ καὶ τὴν Ἄνναν. Εὐλόγησον αὐτούς,
Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς εὐλόγησας Ζαχαρίαν
καὶ τὴν Ἑλισάβετ.

Διαφύλαξον αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς
διεφύλαξας τὸν Νῶε ἐν τῇ Κιβωτῷ. Διαφύλαξον
αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς διεφύλαξας τὸν
Ἰωνᾶν ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους. Διαφύλαξον
αὐτούς, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς διεφύλαξας τοὺς
ἁγίους τρεῖς Παῖδας ἐκ τοῦ πυρός, καταπέμψας
αὐτοῖς δρόσον οὐρανόθεν· καὶ ἔλθοι ἐπ' αὐτούς
ἡ χαρὰ ἐκείνη, ἣν ἔσχεν ἡ μακαρία Ἑλένη, ὅτε
εὔρε τὸν τίμιον Σταυρόν.

Μνημόνευσον αὐτῶν, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς
ἐμνημόνευσας τοῦ Ἐνώχ, τοῦ Σήμ, τοῦ Ἡλία.
Μνημόνευσον αὐτῶν, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὡς
ἐμνημόνευσας τῶν ἁγίων σου Τεσσαράκοντα
Μαρτύρων, καταπέμψας αὐτοῖς οὐρανόθεν τοὺς
στεφάνους. Μνημόνευσον, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν,
καὶ τῶν ἀναθρεψάντων αὐτούς γονέων· ὅτι
εὐχαὶ γονέων στηρίζουσι θεμέλια οἴκων. Μνη-
μόνευσον, Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τῶν δούλων σου

τῶν παρανόμων, τῶν συνελθόντων εἰς τὴν
χαρὰν ταύτην. Μνημόνευσον, Κύριε ὁ Θεὸς
ἡμῶν, τοῦ δούλου σου *(τοῦδε)* καὶ τῆς δούλης
σου *(τῆσδε)*, καὶ εὐλόγησον αὐτούς.

Δὸς αὐτοῖς καρπὸν κοιλίας, καλλιτεκνίαν,
ὁμόνοιαν ψυχῶν καὶ σωμάτων. Ὑψωσον αὐτοὺς
ὡς τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου, ὡς ἄμπελον
εὐκληματοῦσαν. Δώρησαι αὐτοῖς σπέρμα στά-
χυος, ἵνα, πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχοντες, περισ-
σεύσωσιν εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν καὶ σοὶ
εὐάρεστον, καὶ ἴδωσιν υἱοὺς τῶν υἱῶν αὐτῶν, ὡς
νεόφυτα ἐλαιῶν κύκλῳ τῆς τραπέζης αὐτῶν· καὶ,
εὐαρεστήσαντες ἐνώπιόν σου, λάμπωσιν ὡς
φωστῆρες ἐν οὐρανῷ, ἐν σοὶ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν· ὃ
πρέπει πᾶσα δόξα, κράτος, τιμή, καὶ προσ-
κύνησις, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

Εὐχή γ΄

Διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Λαός· Κύριε, ἐλέησον.

Ἱερεύς· Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας ἐκ χοῶς τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἀνοικοδομήσας γυναῖκα, καὶ συζεύξας αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν, διὰ τὸ οὕτως ἀρέσαι τῇ σῇ μεγαλειότητι, μὴ μόνον εἶναι τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς· αὐτὸς καὶ νῦν, Δέσποτα, ἐξαπόστειλον τὴν χειρὰ σου ἐξ ἁγίου κατοικητηρίου σου, καὶ ἄρμοσον (*ὁ ἱερεὺς ἀρμόζει τὰς δεξιὰς αὐτῶν*) τὸν δοῦλόν σου (*τόνδε*) καὶ τὴν δούλην σου (*τήνδε*), ὅτι παρὰ σοῦ ἀρμόζεται ἀνδρὶ γυνή. Σύζευξον αὐτοὺς ἐν ὁμοφροσύνῃ· στεφάνωσον αὐτοὺς εἰς σάρκα μίαν· χάρισαι αὐτοῖς καρπὸν κοιλίας, εὐτεκνίας ἀπόλαυσιν.

Ὅτι σὸν τὸ κράτος, καὶ σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

Καὶ λαβὼν ὁ ἱερεὺς τὰ στέφανα, στέφει πρῶτον τὸν νυμφίον, λέγων·

Στέφεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ (*ὁ δεῖνα*) τὴν δούλην τοῦ Θεοῦ (*τήνδε*), εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν. (*γ'*)

Τοῦ Στεφανώματος

Τοῦτο δὲ λέγει ἐκ τρίτου, ποιῶν σχῆμα Σταυροῦ.

Εἶτα στέφει καὶ τὴν νύμφην, λέγων·

Στέφεται ἡ δούλη τοῦ Θεοῦ (*ἡ δεῖνα*) τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ (*τόνδε*), εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρός, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν. (*γ'*)

Καὶ τοῦτο τρίς, ὁμοίως.

Εἶτα τίθησι τὰ στέφανα ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν νυμφίων, ψάλλων ἐκ τρίτου·

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξη καὶ τιμῇ στεφάνωσον αὐτούς. (*γ'*)

Ἀγιογραφικὰ Ἀναγνώσματα

Ἀπόστολος

Ὁ ἀναγνώστης ἐκφωνεῖ τὸ προκείμενον.

Ῥχος πλ. δ'

Ῥθηκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν στεφάνους ἐκ λίθων τιμίων.

Διάκονος· Πρόσχωμεν.

Στίχος. Ζωὴν ἡτήσαντό σε, καὶ ἔδωκας αὐτοῖς μακρότητα ἡμερῶν.

Διάκονος. Σοφία.

Ἀναγνώστης. Πρὸς Ἐφεσίους Ἐπιστολῆς Παύλου τὸ Ἀνάγνωσμα. (*Κεφ. ε' 20-33*)

Διάκονος. Πρόσχωμεν.

Ἀναγνώστης. Ἀδελφοί, εὐχαριστεῖτε πάντοτε ὑπὲρ πάντων, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ Θεῷ καὶ Πατρί, ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ Χριστοῦ. Αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὑποτάσσεσθε ὡς τῷ Κυρίῳ, ὅτι ὁ ἀνὴρ ἐστὶ κεφαλὴ τῆς γυναικός, ὡς καὶ ὁ Χριστὸς κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ αὐτός ἐστι σωτὴρ τοῦ σώματος. Ἀλλ' ὥσπερ ἡ Ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ Χριστῷ, οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ἐν παντί. Οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας ἑαυτῶν, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς, ἵνα αὐτὴν ἀγιάσῃ, καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι, ἵνα παραστήσῃ αὐτὴν ἑαυτῷ ἑνδοξον τὴν Ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπίλον ἢ ῥυτίδα ἢ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾦ ἀγία καὶ ἄμωμος. Οὕτως ὀφείλουσιν οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας, ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα· ὁ ἀγαπῶν τὴν

Τοῦ Στεφανώματος

ἑαυτοῦ γυναῖκα ἑαυτὸν ἀγαπᾷ· οὐδεὶς γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλ' ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτήν, καθὼς καὶ ὁ Κύριος τὴν Ἐκκλησίαν· ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ· ἅντὶ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν, ἐγὼ δὲ λέγω εἰς Χριστὸν καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ' ἓνα, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν, ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῇται τὸν ἄνδρα.

Ἱερεύς· Εἰρήνη σοι τῷ ἀναγινώσκοντι.

Λαός· Ἀλληλούϊα. (γ')

Τὸ Ἅγιον Εὐαγγέλιον

Διάκονος· Σοφία· ὀρθοί· ἀκούσωμεν τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου.

Ἱερεύς· Εἰρήνη πᾶσι.

Λαός· Καὶ τῷ πνεύματί σου.

Ἱερεύς· Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην ἁγίου Εὐαγγελίου τὸ Ἀνάγνωσμα. (Κεφ. β' 1-11)

Διάκονος· Πρόσχωμεν.

Λαός· Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι.

Ἱερεύς· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, γάμος ἐγένετο ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ· ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον. Καὶ ὑστερήσαντος οἴνου, λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτόν· Οἶνον οὐκ ἔχουσι. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Τί ἐμοὶ καὶ σοί, γύναι; οὐπῶ ἤκει ἡ ὥρα μου. Λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακόνοις· Ὅτι ἂν λέγῃ ὑμῖν, ποιήσατε. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ ὑδρίαὶ λίθιναι ἕξ κείμεναι κατὰ τὸν καθαρισμόν τῶν Ἰουδαίων, χωροῦσαι ἀνὰ μετρητὰς δύο ἢ τρεῖς. Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος. Καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἀντλήσατε νῦν καὶ φέρετε τῷ ἀρχιτρικλίνῳ. Καὶ ἤνεγκαν. Ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρίκλινος τὸ ὕδωρ οἶνον γεγεννημένον (καὶ οὐκ ᾔδει πόθεν ἐστίν· οἱ δὲ διάκονοι ᾔδειςαν οἱ ἠντληκότες τὸ ὕδωρ), φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρίκλινος καὶ λέγει αὐτῷ· Πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθησι, καὶ ὅταν μεθυσθῶσι, τότε τὸν ἐλάσσω· σὺ δὲ τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι. Ταύτην ἐποίησε τὴν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ

Ἰησοῦς ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐφανέρωσε τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ Μαθηταὶ αὐτοῦ.

Λαός· Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι.

Δεήσεις

Διάκονος· Εἴπωμεν πάντες ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας ἡμῶν, εἴπωμεν.

Λαός· Κύριε ἐλέησον. (γ')

Διάκονος· Κύριε Παντοκράτορ, ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων ἡμῶν, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.

Λαός· Κύριε ἐλέησον. (γ')

Διάκονος· Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.

Λαός· Κύριε ἐλέησον. (γ')

Διάκονος· Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, ὑγείας καὶ σωτηρίας τῶν δούλων σου (*τοῦ δεῖνος*) καὶ (*τῆς δεῖνος*), καὶ ὑπὲρ τοῦ περιεστῶτος λαοῦ, τῶν ἀπεκδεχομένων τὸ παρὰ σοῦ πλούσιον ἔλεος.

Λαός· Κύριε ἐλέησον. (γ')

Ἱερεύς· Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιάνθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

Εὐχή

Διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Λαός· Κύριε, ἐλέησον.

Ἱερεύς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ σωτηριώδει σου οἰκονομία καταξιώσας ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας τίμιον ἀναδεῖξαι τὸν γάμον, διὰ τῆς σῆς παρουσίας, αὐτὸς καὶ νῦν τοὺς δούλους σου (**τὸν δεῖνα**) καὶ (**τὴν δεῖνα**), οὓς ἡνδόκησας συναφθῆναι ἀλλήλοις, ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ διαφύλαξον. Τίμιον αὐτοῖς τὸν γάμον ἀνάδειξον· ἀμίαντον αὐτῶν τὴν κοίτην διατήρησον· ἀκηλίδωτον αὐτῶν τὴν συμβίωσιν διαμεῖναι εὐδόκησον· καὶ καταξίωσον αὐτοὺς ἐν γήρει πίοι καταντῆσαι, ἐν καθαρᾷ τῇ καρδίᾳ ἐργαζομένους τὰς ἐντολάς σου.

Σὺ γὰρ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν, Θεὸς τοῦ ἐλεεῖν καὶ
σώζειν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, σὺν τῷ
ἀνάρχῳ σου Πατρὶ, καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ
καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς
τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

Δεήσεις

Διάκονος· Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον καὶ δια-
φύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεός, τῇ σῇ χάριτι.

Λαός· Κύριε ἐλέησον.

Διάκονος· Τὴν ἡμέραν πᾶσαν, τελείαν, ἀγίαν,
εἰρηνικὴν καὶ ἀναμάρτητον, παρὰ τοῦ Κυρίου
αἰτησώμεθα.

**Ὁ λαός, μεθ' ἐκάστην δέησιν· Παράσχου,
Κύριε.**

Ἄγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγόν, φύλακα τῶν
ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου
αἰτησώμεθα.

Συγγνώμην καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τῶν
πλημμελημάτων ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτη-
σώμεθα.

Τοῦ Στεφανώματος

Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, καὶ εἰρήνην τῷ κόσμῳ, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἐν εἰρήνῃ καὶ μετανοίᾳ ἐκτελέσαι, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως, καὶ τὴν κοινωνίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος αἰτησάμενοι, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν, Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

Λαός· Σοί, Κύριε.

Ἱερεύς· Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς, Δέσποτα, μετὰ παρρησίας ἀκατακρίτως τολμᾶν ἐπικαλεῖσθαί σε τὸν ἐπουράνιον Θεὸν Πατέρα, καὶ λέγειν·

Ἡ Κυριακὴ Προσευχὴ

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου,
ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου,
γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ
ἐπὶ τῆς γῆς.

Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν
σήμερον,
καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν,

ὥς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν.
Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν,
ἀλλὰ ρῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

Ἱερεύς· Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις
καὶ ἡ δόξα, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ
Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

Ἱερεύς· Εἰρήνη πᾶσι.

Λαός· Καὶ τῷ πνεύματί σου.

Διάκονος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλί-
νωμεν.

Λαός· Σοί, Κύριε.

Εἶτα προσφέρεται τὸ κοινὸν ποτήριον.

Διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Λαός· Κύριε, ἐλέησον.

*Ὁ ἱερεύς, εὐλογῶν τὸ ποτήριον, λέγει τὴν εὐχὴν
ταύτην·*

Τοῦ Στεφανώματος

Ὁ Θεός, ὁ πάντα ποιήσας τῇ ἰσχύϊ σου, καὶ στερεώσας τὴν οἰκουμένην, καὶ κοσμήσας τὸν στέφανον πάντων τῶν πεπονημένων ὑπὸ σοῦ, καὶ τὸ ποτήριον τὸ κοινὸν τοῦτο παρεχόμενος τοῖς συναφθεῖσι πρὸς γάμου κοινωνίαν, εὐλόγησον εὐλογία πνευματικῇ.

Ὅτι ἡυλόγηταί σου τὸ ὄνομα, καὶ δεδόξασταί σου ἡ βασιλεία, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λαός Ἀμήν.

Εἶτα, λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἐπὶ χειρὰς τὸ κοινὸν ποτήριον, μεταδίδωσιν αὐτοῖς, πρῶτον τῷ ἀνδρί, καὶ αὐθις τῇ γυναικί, ψάλλων εἰς ἥχον α'.

Ποτήριον σωτηρίου λήψομαι, καὶ τὸ ὄνομα Κυρίου ἐπικαλέσομαι.

Καὶ εὐθέως λαβὼν αὐτοὺς ὁ ἱερεὺς, τοῦ παρανύμφου κρατοῦντος ὅπισθεν τοὺς στεφάνους, στρέφει ὡς ἐν σχήματι κύκλου περὶ τὸ ἐν τῷ μέσῳ τραπεζίδιον ἐκ τρίτου.

Καὶ ψάλλει ὁ ἱερεὺς ἢ ὁ χορὸς τὰ τροπάρια·

ῥΗχος πλ. α΄

Ἡσαΐα χόρευε·
ἡ Παρθένος ἔσχεν ἐν γαστρί,
καὶ ἔτεκεν Υἱὸν τὸν Ἐμμανουήλ,
Θεόν τε καὶ ἄνθρωπον·
Ἀνατολὴ ὄνομα αὐτῷ·
ὃν μεγαλύνοντες,
τὴν Παρθένον μακαρίζομεν.

ῥΗχος βαρύς

Ἅγιοι Μάρτυρες,
οἱ καλῶς ἀθλήσαντες
καὶ στεφανωθέντες,
πρεσβεύσατε πρὸς Κύριον,
ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Δόξα σοι, Χριστὲ ὁ Θεός,
Ἀποστόλων καύχημα,
Μαρτύρων ἀγαλλίαμα,
ὧν τὸ κήρυγμα·
Τριάς ἡ ὁμοούσιος.

*Εἶτα ὁ ἱερεὺς ἐπαίρει τοὺς στεφάνους· καὶ
ἐπάρας τὸν στέφανον τοῦ νυμφίου, λέγει·*

Ἱερεὺς· Μεγαλύνθητι, Νυμφίε, ὡς ὁ Ἀβραάμ, καὶ
εὐλογήθητι ὡς ὁ Ἰσαάκ, καὶ πληθύνθητι ὡς ὁ
Ἰακώβ, πορευόμενος ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐργαζόμενος
ἐν δικαιοσύνῃ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ.

Καὶ ἐν τῷ τῆς νύμφης λέγει·

Ἱερεὺς· Καὶ σύ, Νύμφη, μεγαλύνθητι ὡς ἡ Σάρρα, καὶ εὐφράνθητι ὡς ἡ Ῥεβέκκα, καὶ πληθύνθητι ὡς ἡ Ῥαχήλ, εὐφραινομένη τῷ ἰδίῳ ἀνδρί, φυλάττουσα τοὺς ὅρους τοῦ νόμου, ὅτι οὕτως ηὐδόκησεν ὁ Θεός.

Εὐχή

Διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Λαός· Κύριε, ἐλέησον.

Ἱερεὺς· Ὁ Θεός, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας, καὶ τὸν ἐκεῖσε γάμον εὐλόγησας, εὐλόγησον καὶ τοὺς δούλους σου τούτους, τοὺς τῇ σῇ προνοίᾳ πρὸς γάμου κοινωνίαν συναφθέντας. Εὐλόγησον αὐτῶν εἰσόδους καὶ ἐξόδους· πλήθυνον ἐν ἀγαθοῖς τὴν ζωὴν αὐτῶν· *ἀνάλαβε τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ σου, ἀσπίλους καὶ ἀμώμους καὶ ἀνεπιβουλεύτους διατηρῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

**Ενταῦθα ὁ ἱερεὺς αἶρει τοὺς στεφάνους ἀπὸ τῶν κεφαλῶν τῶν νυμφίων, καὶ τίθησιν αὐτοὺς ἐπὶ τῆς τραπέζης.*

Λαός· Ἀμήν.

Ἱερεύς· Εἰρήνην πᾶσι.

Λαός· Καὶ τῷ πνεύματί σου.

Διάκονος· Τὰς κεφαλὰς ὑμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνειτε.

Λαός· Σοί, Κύριε.

Ἱερεύς· Ὁ Πατήρ, ὁ Υἱὸς καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ἡ παναγία καὶ ὁμοούσιος καὶ ζωαρχικὴ Τριάς, ἡ μία Θεότης καὶ Βασιλεία, εὐλογήσαι ὑμᾶς, καὶ παράσχοι ὑμῖν μακροζωΐαν, εὐτεκνίαν, προκοπὴν βίου καὶ πίστεως, καὶ ἐμπλήσαι ὑμᾶς πάντων τῶν ἐπὶ γῆς ἀγαθῶν, ἀξιῶσαι δὲ ὑμᾶς καὶ τῶν ἐπηγγελμένων ἀγαθῶν τῆς ἀπολαύσεως, πρεσβείαις τῆς ἀγίας Θεοτόκου, καὶ πάντων τῶν Ἁγίων.

Λαός· Ἀμήν.

Ἀπόλυσις

Ἱερεύς· Δόξα σοι, ὁ Θεός, ἡ ἐλπίς ἡμῶν, δόξα σοι.

Λαός· Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι.

Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Κύριε, ἐλέησον. (γ') Πάτερ ἅγιε, εὐλόγησον.

Ἱερεύς· Ὁ διὰ τῆς ἐν Κανῶ ἐπιδημίας τίμιον ἀναδείξας τὸν γάμον, Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου αὐτοῦ Μητρός, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων Ἀποστόλων, τῶν ἁγίων θεοστέπτων βασιλέων καὶ ἰσαποστόλων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Προκοπίου, καὶ πάντων τῶν Ἀγίων, ἐλεήσαι καὶ σῶσαι ἡμᾶς, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος καὶ ἐλεήμων Θεός.

Δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων Πατέρων ἡμῶν, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς.

Λαός· Ἀμήν.

**Εὐχή
ἐπὶ λύσιν στεφάνων
τῇ ὁγδόῃ ἡμέρᾳ**

Διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Λαός· Κύριε, ἐλέησον.

Ἱερεύς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τοῦ ἐνιαυτοῦ τὸν στέφανον εὐλογήσας, καὶ τοὺς παρόντας στεφάνους ἐπιτίθεσθαι παραδοὺς τοῖς νόμῳ γάμου συναπτομένοις ἀλλήλοις, καὶ μισθὸν ὥσπερ ἀπονέμων αὐτοῖς τὸν τῆς σωφοσύνης, ὅτι ἀγνοὶ πρὸς τὸν ὑπὸ σοῦ νομοθετηθέντα γάμον συνήφθησαν· αὐτός, καὶ ἐν τῇ λύσει τῶν παρόντων στεφάνων, τοὺς συναφθέντας ἀλλήλοις εὐλόγησον, καὶ τὴν συνάφειαν αὐτῶν ἀδιάσπαστον διατήρησον· ἵνα εὐχαριστῶσι διὰ παντὸς τῷ παναγίῳ ὀνόματί σου, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

Ἱερεύς· Εἰρήνη πᾶσι.

Λαός· Καὶ τῷ πνεύματί σου.

Διάκονος· Τὰς κεφαλὰς ὑμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνειτε.

Λαός· Σοί, Κύριε.

Ιερεύς· Σύμφωνα καταντήσαντες οἱ δοῦλοί σου, Κύριε, καὶ τὴν ἀκολουθίαν ἐκτελέσαντες τοῦ ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας γάμου, καὶ συστέλλοντες τὰ κατ' αὐτὸν σύμβολα, δόξαν σοι ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

Ἀπόλυσις

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΕΙΣ ΔΙΓΑΜΟΝ

Διάκονος· Εὐλόγησον, Δέσποτα.

Ίερεύς· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, πάντοτε, νῦν
καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

Κατὰ τὴν περίοδον τοῦ Πάσχα τό· Χριστὸς
ἀνέστη...

Ἀναγνώστης·

Ἅγιος ὁ Θεός, Ἅγιος Ἰσχυρός, Ἅγιος Ἀθάνατος,
ἐλέησον ἡμᾶς. (γ')

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἀγίῳ Πνεύματι.

Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
Ἀμήν.

Παναγία Τριάς, ἐλέησον ἡμᾶς. Κύριε, ἰλάσθητι
ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν. Δέσποτα, συγχώρησον τὰς
ἀνομίας ἡμῶν. Ἅγιε, ἐπίσκεψαι καὶ ἴασαι τὰς
ἀσθενείας ἡμῶν, ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου.
Κύριε, ἐλέησον· Κύριε, ἐλέησον· Κύριε, ἐλέ-
ησον.

Εἰς Δίγαμον

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι.
Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
Ἀμήν.

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ
ὄνομά σου, ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου, γενηθήτω τὸ
θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Τὸν
ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον, καὶ
ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς
ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. Καὶ μὴ εἰσε-
νέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ρῦσαι ἡμᾶς
ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

Ἱερεὺς· Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις
καὶ ἡ δόξα, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ
Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς
αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

Τὸ Ἀπολυτίκιον τῆς ἡμέρας.

Τὰ Εἰρηνικά

Διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ λαός, μεθ' ἐκάστην δέησιν· Κύριε, ἐλέησον.

Ὑπὲρ τῆς ἄνωθεν εἰρήνης καὶ τῆς σωτηρίας τῶν
ψυχῶν ἡμῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, εὐσ-
ταθείας τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, καὶ
τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ ἁγίου οἴκου τούτου, καὶ τῶν μετὰ
πίστεως, εὐλαβείας καὶ φόβου Θεοῦ εἰσιόντων
ἐν αὐτῷ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (τοῦ δεῖνος), τοῦ
τιμίου πρεσβυτερίου, τῆς ἐν Χριστῷ διακονίας,
παντὸς τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ, τοῦ Κυρίου
δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ (τοῦ δεῖνος) καὶ
(τῆς δεῖνος) καὶ τῆς ἐν Θεῷ σκέπης καὶ
συμβιώσεως αὐτῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ συζῆσαι αὐτοὺς καλῶς ἐν ὁμονοίᾳ,
τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον καὶ διαφύλαξον
ἡμᾶς, ὁ Θεός, τῇ σῇ χάριτι.

Τῆς Παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης,
ἐνδόξου, Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, καὶ ἀει-
παρθένου Μαρίας, μετὰ πάντων τῶν Ἀγίων

μνημονεύσαντες, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους, καὶ
πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν, Χριστῷ τῷ Θεῷ παρα-
θώμεθα.

Λαός· Σοί, Κύριε.

Ἱερεύς· Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ
προσκύνησις, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ
Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

Εὐχή

Διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Λαός· Κύριε, ἐλέησον.

Ἱερεύς· Ὁ Θεὸς ὁ αἰώνιος, ὁ τὰ διηρημένα συν-
αγαγὼν εἰς ἐνότητα, καὶ σύνδεσμον διαθέσεως
τιθεὶς ἄρρηκτον· ὁ εὐλόγησας Ἰσαὰκ καὶ Ῥε-
βέκκαν, καὶ κληρονόμους αὐτοὺς τῆς σῆς ἐπαγ-
γελίας ἀναδείξας· αὐτὸς εὐλόγησον καὶ τοὺς
δούλους σου τούτους (*τὸν δεῖνα*) καὶ (*τὴν δεῖνα*),
ὁδηγῶν αὐτοὺς ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ.

Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις,
καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ
τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

Ἱερέυς· Εἰρήνη πᾶσι.

Λαός· Καὶ τῷ πνεύματί σου.

Διάκονος· Τὰς κεφαλὰς ὑμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνετε.

Λαός· Σοί, Κύριε.

Εὐχή

Ἱερέυς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὴν ἐξ ἐθνῶν προ-
μνηστευσάμενος Ἐκκλησίαν παρθένον ἀγνήν,
εὐλόγησον τὰ μνηστρα ταῦτα, καὶ ἔνωσον, καὶ
διαφύλαξον τοὺς δούλους σου τούτους ἐν εἰρήνῃ
καὶ ὁμονοίᾳ.

Σοὶ γὰρ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσ-
κύνησις, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ
Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

*Εἶτα, λαβὼν ὁ ἱερεὺς τοὺς δακτυλίους ἐπιδίδωσι
πρῶτον τῷ ἀνδρὶ τὸν χρυσοῦν, τῇ δὲ γυναικὶ τὸν
ἀργυροῦν, καὶ λέγει τῷ ἀνδρί·*

Εἰς Δίγαμον

Ἀρράβωνίζεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ (*ὁ δεῖνα*) τὴν
δούλην τοῦ Θεοῦ (*τὴν δεῖνα*), εἰς τὸ ὄνομα τοῦ
Πατρός, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.
Ἀμήν. (*τρίς*)

Ὅμοίως λέγει καὶ τῇ γυναικί·

Ἀρράβωνίζεται ἡ δούλη τοῦ Θεοῦ (*ἡ δεῖνα*) τὸν
δοῦλον τοῦ Θεοῦ (*τὸν δεῖνα*), εἰς τὸ ὄνομα τοῦ
Πατρός, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.
Ἀμήν. (*τρίς*)

*Καὶ ποιεῖ Σταυρὸν μετὰ τῶν δακτυλίων ἐπὶ τὰς
κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ ἐπιτίθησι αὐτοὺς ἐν τοῖς
δεξιοῖς δακτυλίοις.*

Εἶτα ἀλλάσσει ὁ παράνυμφος τὰ δακτυλίδια.

Εὐχή

Διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Λαός· Κύριε, ἐλέησον.

Ἱερεὺς· Δέσποτα Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πάντων
φειδόμενος, καὶ πάντων προνοούμενος, ὁ τὰ
κρυπτὰ γινώσκων τῶν ἀνθρώπων, καὶ πάντων
τὴν γνῶσιν ἔχων, ἰλάσθητι ταῖς ἀμαρτίαις ἡμῶν,
καὶ τὰς ἀνομίας συγχώρησον τῶν σῶν ἱκετῶν,

καλῶν αὐτοὺς εἰς μετάνοιαν· παρέχων αὐτοῖς
 συγγνώμην παραπτωμάτων, ἁμαρτιῶν ἰλασμόν,
 συγχώρησιν ἀνομιῶν ἐκουσίων τε καὶ ἀκουσίων.
 Ὁ εἰδὼς τὸ ἀσθενὲς τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ὁ
 πλάστης καὶ δημιουργός, ὁ Ῥαὰβ τῇ πόρνη
 συγχωρήσας, καὶ τοῦ Τελώνου τὴν μετάνοιαν
 προσδεξάμενος, μὴ μνησθῆς ἁμαρτημάτων ἡμῶν
 ἀγνοίας ἐκ νεότητος· ἐὰν γὰρ ἀνομίας παρατη-
 ρήσης, Κύριε, Κύριε, τίς ὑποστήσεται σοι; ἢ
 ποία σὰρξ δικαιωθήσεται ἐνώπιόν σου; Σὺ γὰρ
 μόνος ὑπάρχεις δίκαιος, ἀναμάρτητος, ἅγιος,
 πολυέλεος, πολυεύσπλαγχνος, καὶ μετανοῶν ἐπὶ
 κακίαις ἀνθρώπων· σύ, Δέσποτα, οἰκειωσάμενος
 τοὺς δούλους σου (*τὸν δεῖνα*) καὶ (*τὴν δεῖνα*),
 ἔνωσον τῇ πρὸς ἀλλήλους ἀγάπῃ· δώρησαι
 αὐτοῖς τοῦ Τελώνου τὴν ἐπιστροφὴν, τῆς Πόρνης
 τὰ δάκρυα, τοῦ Ληστοῦ τὴν ἐξομολόγησιν· ἵνα,
 διὰ μετανοίας ἐξ ὅλης καρδίας αὐτῶν, ἐν ὁμο-
 νοίᾳ καὶ εἰρήνῃ τὰς ἐντολάς σου ἐργαζόμενοι,
 καταξιωθῶσι καὶ τῆς ἐπουρανίου σου βασιλείας.

Ὅτι σὺ εἶ ὁ οἰκονόμος πάντων, καὶ σοὶ τὴν
 δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Ὑῖῳ καὶ
 τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς
 αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

Ἱερεύς· Εἰρήνην πᾶσι.

Λαός· Καὶ τῷ πνεύματί σου.

Διάκονος· Τὰς κεφαλὰς ὑμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνατε.

Λαός· Σοί, Κύριε.

Εὐχή

Ἱερεύς· Κύριε, Ἰησοῦ Χριστέ, Λόγε τοῦ Θεοῦ, ὁ ὑψωθείς ἐπὶ τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ, τὸ καθ' ἡμᾶς διαρρήξας χειρόγραφον, καὶ τῆς δυναστείας τοῦ διαβόλου ῥυσάμενος ἡμᾶς, ἰλάσθητι ταῖς ἀνομίαις τῶν δούλων σου· ὅτι τὸν καύσωνα καὶ τὸ βάρος τῆς ἡμέρας, καὶ τῆς σαρκὸς τὴν πύρωσιν μὴ ἰσχύοντες βαστάζειν, εἰς γάμου δευτέραν κοινωνίαν συνέρχονται, καθὼς ἐνομοθέτησας διὰ τοῦ σκεύους τῆς ἐκλογῆς σου, Παύλου τοῦ Ἀποστόλου, εἰπὼν δι' ἡμᾶς τοὺς ταπεινοὺς τὸ «κρεῖσσον ἐν Κυρίῳ γαμεῖν ἢ πυροῦσθαι».

Αὐτός, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος, ἐλέησον καὶ συγχώρησον, ἰλάσθητι, ἄνες, ἄφες τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὅτι σὺ εἶ ὁ τὰς νόσους ἡμῶν ἐπὶ τῶν ὤμων ἀράμενος· οὐδεὶς γάρ ἐστιν ἀναμάρτητος, οὐδ' ἂν μία ἡμέρα ὁ βίος αὐτοῦ ἐστιν, ἢ χωρὶς ρύπου, εἰ μὴ σὺ μόνος ὁ σάρκα φορέσας ἀνα-

μαρτητύως, καὶ τὴν αἰώνιον ἡμῖν δωρησάμενος ἀπάθειαν.

Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός, Θεὸς τῶν μετανοούντων, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

Εὐχή

Διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Λαός· Κύριε, ἐλέησον.

Ἱερεὺς· Ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ πλάσας ἐκ χοῶς τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἀνοικοδομήσας γυναικὰ, καὶ συζεύξας αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν, διὰ τὸ οὕτως ἀρέσαι τῇ σῇ μεγαλειότητι, μὴ μόνον εἶναι τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς· αὐτὸς καὶ νῦν, Δέσποτα, ἐξαπόστειλον τὴν χειρὰ σου ἐξ ἁγίου κατοικητηρίου σου, καὶ ἄρμοσον (ὁ ἱερεὺς ἀρμόζει τὰς δεξιὰς αὐτῶν) τὸν δοῦλόν σου (τόνδε) καὶ τὴν δούλην σου (τήνδε), ὅτι παρὰ σοῦ ἀρμόζεται ἀνδρὶ γυνή. Σύζευξον αὐτοὺς ἐν ὁμοφροσύνῃ· στεφάνωσον

αὐτοὺς εἰς σάρκα μίαν· χάρισαι αὐτοῖς καρπὸν
κοιλίας, εὐτεκνίας ἀπόλαυσιν.

Ὅτι σὸν τὸ κράτος, καὶ σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία
καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ
Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

*Καὶ λαβὼν τοὺς στεφάνους, στέφει τὸν νυμφίον,
λέγων·*

Στέφεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ (*ὁ δεῖνα*) τὴν
δούλην τοῦ Θεοῦ (*τὴν δεῖνα*), εἰς τὸ ὄνομα τοῦ
Πατρὸς, καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.
Ἀμήν. (*ἐκ γ'*)

Εἶτα στέφει καὶ τὴν νύμφην, λέγων·

Στέφεται ἡ δούλη τοῦ Θεοῦ (*ἡ δεῖνα*) τὸν δοῦλον
τοῦ Θεοῦ (*τὸν δεῖνα*), εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς,
καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν.
(*ἐκ γ'*)

Εἶτα εὐλογεῖ αὐτούς, ψάλλων ἐκ τρίτου·

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξη καὶ τιμῇ στεφάνωσον
αὐτούς. (*ἐκ γ'*)

Ἀγιογραφικὰ Ἀναγνώσματα

Ἀπόστολος

Ὁ ἀναγνώστης ἐκφωνεῖ τὸ προκείμενον.

Ἦχος πλ. δ΄

Ἔθηκες ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν στεφάνους ἐκ λίθων τιμίων.

Διάκονος· Πρόσχωμεν.

Στίχος. Ζωὴν ἡτήσαντό σε, καὶ ἔδωκας αὐτοῖς μακρότητα ἡμερῶν.

Διάκονος· Σοφία.

Ἀναγνώστης· Πρὸς Ἐφεσίους Ἐπιστολῆς Παύλου τὸ Ἀνάγνωσμα. (Κεφ. ε' 20-33)

Διάκονος· Πρόσχωμεν.

Ἀναγνώστης· Ἀδελφοί, εὐχαριστεῖτε πάντοτε ὑπὲρ πάντων, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ Θεῷ καὶ Πατρί, ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ Χριστοῦ. Αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὑποτάσσεσθε ὡς τῷ Κυρίῳ, ὅτι ὁ ἀνὴρ ἐστὶ κεφαλὴ τῆς γυναικός, ὡς καὶ ὁ Χριστὸς κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ αὐτός ἐστι

σωτήρ τοῦ σώματος. Ἄλλ' ὥσπερ ἡ Ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ Χριστῷ, οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ἐν παντί. Οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας ἑαυτῶν, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς, ἵνα αὐτὴν ἀγιάσῃ, καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι, ἵνα παραστήσῃ αὐτὴν ἑαυτῷ ἑνδοξον τὴν Ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπίλον ἢ ῥυτίδα ἢ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾦ ἀγία καὶ ἄμωμος. Οὕτως ὀφείλουσιν οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας, ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα· ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἑαυτὸν ἀγαπᾷ· οὐδεὶς γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλ' ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτήν, καθὼς καὶ ὁ Κύριος τὴν Ἐκκλησίαν· ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ· ἀντὶ τούτου καταλείπει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν, ἐγὼ δὲ λέγω εἰς Χριστὸν καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ' ἓνα, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν, ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῇται τὸν ἄνδρα.

Ἱερεύς· Εἰρήνη σοι τῷ ἀναγινώσκοντι.

Λαός· Ἀλληλούϊα. (γ')

Τὸ Ἅγιον Εὐαγγέλιον

Διάκονος· Σοφία· ὀρθοί· ἀκούσωμεν τοῦ ἁγίου
Εὐαγγελίου.

Ἱερέυς· Εἰρήνη πᾶσι.

Λαός· Καὶ τῷ πνεύματί σου.

Ἱερέυς· Ἐκ τοῦ κατὰ Ἰωάννην ἁγίου Εὐαγγε-
λίου τὸ Ἀνάγνωσμα. (*Κεφ. β' 1-11*)

Διάκονος· Πρόσχωμεν.

Λαός· Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι.

Ἱερέυς· Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, γάμος ἐγένετο ἐν
Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ
ἐκεῖ· ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον. Καὶ ὑστερήσαντος οἴνου,
λέγει ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτόν· Οἶνον οὐκ
ἔχουσι. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· Τί ἐμοὶ καὶ σοί,
γύναι; οὐπω ἤκει ἡ ὥρα μου. Λέγει ἡ μήτηρ
αὐτοῦ τοῖς διακόνοις· Ὅτι ἂν λέγῃ ὑμῖν, ποιή-
σατε. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ ὑδρίαὶ λίθιναι ἕξ κείμεναι
κατὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν Ἰουδαίων, χωροῦσαι
ἀνὰ μετρητὰς δύο ἢ τρεῖς. Λέγει αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς· Γεμίσαντε τὰς ὑδρίας ὕδατος. Καὶ
ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω. Καὶ λέγει αὐτοῖς·

Εἰς Δίγαμον

Ἀντλήσατε νῦν καὶ φέρετε τῷ ἀρχιτρικλίνῳ. Καὶ ἤνεγκαν. Ὡς δὲ ἐγεύσατε ὁ ἀρχιτρίκλινος τὸ ὕδωρ οἶνον γεγεννημένον (καὶ οὐκ ἦδει πόθεν ἐστίν· οἱ δὲ διάκονοι ἦδειςαν οἱ ἠντληκότες τὸ ὕδωρ), φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρίκλινος καὶ λέγει αὐτῷ· Πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθησι, καὶ ὅταν μεθυσθῶσι, τότε τὸν ἐλάσσω· σὺ δὲ τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι. Ταύτην ἐποίησε τὴν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ Ἰησοῦς ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐφανέρωσε τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ Μαθηταὶ αὐτοῦ.

Λαός· Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι.

Δεήσεις

Διάκονος· Εἵπωμεν πάντες ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς, καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας ἡμῶν, εἵπωμεν.

Λαός· Κύριε ἐλέησον. (γ')

Διάκονος· Κύριε Παντοκράτορ, ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων ἡμῶν, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.

Λαός· Κύριε ἐλέησον. (γ')

Εἰς Δίγαμον

Διάκονος· Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον καὶ ἐλέησον.

Λαός· Κύριε ἐλέησον. (γ')

Διάκονος· Ὡτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, ὑγείας καὶ σωτηρίας τῶν δούλων σου (τοῦ δεῖνος) καὶ (τῆς δεῖνος), καὶ ὑπὲρ τοῦ περιεστῶτος λαοῦ, τοῦ ἀπεκδεχομένου τὸ παρὰ σοῦ πλούσιον ἔλεος.

Λαός· Κύριε ἐλέησον. (γ')

Ἱερεύς· Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος Θεὸς ὑπάρχεις, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

Εὐχή

Διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Λαός· Κύριε, ἐλέησον.

Ἱερεύς· Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν τῇ σωτηριώδει σου οἰκονομία καταξιώσας ἐν Κανᾷ τῆς

Εἰς Δίγαμον

Γαλιλαίας τίμιον ἀναδεῖξαι τὸν γάμον, διὰ τῆς
σῆς παρουσίας, αὐτὸς καὶ νῦν τοὺς δούλους σου
(τὸν δεῖνα) καὶ (τὴν δεῖνα), οὓς ἠυδόκησας
συναφθῆναι ἀλλήλοις, ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ
διαφύλαξον. Τίμιον αὐτοῖς τὸν γάμον ἀνάδειξον·
ἀμίαντον αὐτῶν τὴν κοίτην διατήρησον· ἀκηλί-
δωτον αὐτῶν τὴν συμβίωσιν διαμεῖναι εὐδό-
κησον· καὶ καταξίωσον αὐτοὺς ἐν γήρει πίοι
καταντῆσαι, ἐν καθαρᾷ τῇ καρδίᾳ ἐργαζο-
μένους τὰς ἐντολάς σου.

Σὺ γὰρ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν, Θεὸς τοῦ ἐλεεῖν καὶ
σῶζειν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, σὺν τῷ
ἀνάρχῳ σου Πατρὶ, καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ
καὶ ζωοποιῷ σου Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς
τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

Δεήσεις

Διάκονος· Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον καὶ δια-
φύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεός, τῇ σῇ χάριτι.

Λαός· Κύριε ἐλέησον.

Διάκονος· Τὴν ἡμέραν πᾶσαν, τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικὴν καὶ ἀναμάρτητον, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Ὁ λαός, μεθ' ἐκάστην δέησιν· **Παράσχου, Κύριε.**

Ἄγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγόν, φύλακα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Συγγνώμην καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τῶν πλημμελημάτων ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, καὶ εἰρήνην τῷ κόσμῳ, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἐν εἰρήνῃ καὶ μετανοίᾳ ἐκτελέσαι, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἀνώδυνα, ἀνεπαίσχυντα, εἰρηνικά, καὶ καλὴν ἀπολογίαὶν τὴν ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, αἰτησώμεθα.

Τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως, καὶ τὴν κοινωνίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος αἰτησάμενοι, ἐαυτοὺς καὶ ἀλλήλους καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν, Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

Λαός· Σοί, Κύριε.

Ἱερεύς· Καὶ καταξιώσον ἡμᾶς, Δέσποτα, μετὰ παρρησίας ἀκατακρίτως τολμᾶν ἐπικαλεῖσθαι σε τὸν ἐπουράνιον Θεὸν Πατέρα, καὶ λέγειν·

Ἡ Κυριακὴ Προσευχή

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου,
ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου,
γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ
ἐπὶ τῆς γῆς.
Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν
σήμερον,
καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν,
ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν.
Καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν,
ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

Ἱερεύς· Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

Ἱερεύς· Εἰρήνη πᾶσι.

Λαός· Καὶ τῷ πνεύματί σου.

Διάκονος· Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνωμεν.

Λαός· Σοί, Κύριε.

Εἶτα προσφέρεται τὸ κοινὸν ποτήριον.

Διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Λαός· Κύριε, ἐλέησον.

Ὁ ἱερεύς, εὐλογῶν τὸ ποτήριον, λέγει τὴν εὐχὴν ταύτην·

Ὁ Θεός, ὁ πάντα ποιήσας τῇ ἰσχύϊ σου, καὶ στερεώσας τὴν οἰκουμένην, καὶ κοσμήσας τὸν στέφανον πάντων τῶν πεπονημένων ὑπὸ σοῦ, καὶ τὸ ποτήριον τὸ κοινὸν τοῦτο παρεχόμενος τοῖς συναφθεῖσι πρὸς γάμου κοινωνίαν, εὐλόγησον εὐλογία πνευματικῇ.

Ὅτι ἡυλόγηταί σου τὸ ὄνομα, καὶ δεδόξασταί σου ἡ βασιλεία, τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

Εἶτα, λαβὼν ὁ ἱερεὺς ἐπὶ χειῖρας τὸ κοινὸν ποτήριον, μεταδίδωσιν αὐτοῖς, πρῶτον τῷ ἀνδρί, καὶ αὐθις τῇ γυναικί, ψάλλων εἰς ἥχον α'.

Ποτήριον σωτηρίου λήψομαι, καὶ τὸ ὄνομα Κυρίου ἐπικαλέσομαι.

Καὶ εὐθέως λαβὼν αὐτοὺς ὁ ἱερεὺς, στρέφει ὡς ἐν σχήματι κύκλου τρεῖς περὶ τὸ ἐν τῷ μέσῳ τραπεζίδιον, τοῦ παρανύμφου κρατοῦντος ὅπισθεν τοὺς στεφάνους, καὶ ψάλλει τὰ τροπάρια.

Ἦχος πλ. α'

Ἡσαΐα χόρευε·
ἡ Παρθένος ἔσχεν ἐν γαστρὶ,
καὶ ἔτεκεν Υἱὸν τὸν Ἐμμανουήλ,
Θεόν τε καὶ ἄνθρωπον·
Ἀνατολὴ ὄνομα αὐτῷ·
ὃν μεγαλύνοντες,
τὴν Παρθένον μακαρίζομεν.

Ἦχος βαρύς

Ἅγιοι Μάρτυρες,
οἱ καλῶς ἀθλήσαντες
καὶ στεφανωθέντες,
πρεσβεύσατε πρὸς Κύριον,
ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Δόξα σοι, Χριστὲ ὁ Θεός,
Ἀποστόλων καύχημα,
Μαρτύρων ἀγαλλίαμα,
ὧν τὸ κήρυγμα·
Τριάς ἡ ὁμοούσιος.

*Εἶτα ὁ ἱερεὺς ἐπαίρει τοὺς στεφάνους· καὶ
ἐπάρας τὸν στέφανον τοῦ νυμφίου, λέγει·*

Ἱερεὺς· Μεγαλύνθητι, Νυμφίε, ὡς ὁ Ἀβραάμ, καὶ
εὐλογήθητι ὡς ὁ Ἰσαάκ, καὶ πληθύνθητι ὡς ὁ
Ἰακώβ, πορευόμενος ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐργαζόμενος
ἐν δικαιοσύνῃ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ.

Καὶ ἐπάρας τὸν στέφανον τῆς νύμφης, λέγει·

Ἱερεὺς· Καὶ σύ, Νύμφη, μεγαλύνθητι ὡς ἡ Σάρρα,
καὶ εὐφράνθητι ὡς ἡ Ῥεβέκκα, καὶ πληθύνθητι
ὡς ἡ Ῥαχήλ, εὐφραινομένη τῷ ἰδίῳ ἀνδρὶ, φυλάτ-
τουσα τοὺς ὅρους τοῦ νόμου, ὅτι οὕτως ηὐδό-
κησεν ὁ Θεός.

Εἰς Δίγαμον

Εὐχή

Διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Λαός· Κύριε, ἐλέησον.

Ἱερεύς· Ὁ Θεός, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ παραγενόμενος ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας, καὶ τὸν ἐκεῖσε γάμον εὐλογήσας, εὐλόγησον καὶ τοὺς δούλους σου τούτους, τοὺς τῇ σῇ προνοίᾳ πρὸς γάμου κοινωνίαν συναφθέντας. Εὐλόγησον αὐτῶν εἰσόδους καὶ ἐξόδους· πλήθυνον ἐν ἀγαθοῖς τὴν ζωὴν αὐτῶν· *ἀνάλαβε τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐν τῇ βασιλείᾳ σου, ἀσπίλους καὶ ἀμώμους καὶ ἀνεπιβουλεύτους διατηρῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

**Ενταῦθα ὁ ἱερεὺς αἶρει τοὺς στεφάνους ἀπὸ τῶν κεφαλῶν τῶν νυμφίων, καὶ τίθησιν αὐτοὺς ἐπὶ τῆς τραπέζης.*

Λαός· Ἀμήν.

Ἱερεύς· Εἰρήνη πᾶσι.

Λαός· Καὶ τῷ πνεύματί σου.

Διάκονος· Τὰς κεφαλὰς ὑμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνετε.

Λαός· Σοί, Κύριε.

Ἱερεύς· Ὁ Πατήρ, ὁ Υἱὸς καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ἡ παναγία καὶ ὁμοούσιος καὶ ζωαρχικὴ Τριάς, ἡ μία Θεότης καὶ Βασιλεία, εὐλογῆσαι ὑμᾶς, καὶ παράσχοι ὑμῖν μακροζωΐαν, εὐτεκνίαν, προκοπὴν βίου καὶ πίστεως, καὶ ἐμπλήσαι ὑμᾶς πάντων τῶν ἐπὶ γῆς ἀγαθῶν, ἀξιῶσαι δὲ ὑμᾶς καὶ τῶν ἐπηγγελμένων ἀγαθῶν τῆς ἀπολαύσεως, πρεσβείαις τῆς ἀγίας Θεοτόκου, καὶ πάντων τῶν Ἁγίων.

Λαός· Ἀμήν.

Ἀπόλυσις

Ἱερεύς· Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.

Λαός· Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι.

Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Κύριε, ἐλέησον. (γ') Πάτερ ἅγιε, εὐλόγησον.

Ἱερεύς· Ὁ διὰ τῆς ἐν Κανῶ ἐπιδημίας τίμιον ἀναδείξας τὸν γάμον, Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου αὐτοῦ Μητρός, τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμων Ἀποστόλων, τῶν ἁγίων θεοστέπτων βασιλέων καὶ ἰσαποστόλων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Προκοπίου, καὶ πάντων τῶν Ἀγίων, ἐλεῆσαι καὶ σῶσαι ἡμᾶς, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιάνθρωπος καὶ ἐλεήμων Θεός.

Δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων Πατέρων ἡμῶν, Κύριε, Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς.

Λαός· Ἀμήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΠΕΡΙ ΔΙΓΑΜΩΝ

Κεφάλαιον Νικηφόρου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Ὁμολογητοῦ.

Ὁ δίγαμος οὐ στεφανοῦται, ἀλλὰ καὶ ἐπιτιμᾶται μὴ μεταλαβεῖν τῶν ἀχράντων Μυστηρίων, ἔτη δύο· ὁ δὲ τρίγαμος, πέντε.

Ἐκ τῶν Ἀποκρίσεων τοῦ μακαρίου Νικήτα Μητροπολίτου Ἡρακλείας, ἐξ ὧν ἠρωτήθη παρὰ Κωνσταντίνου Ἐπισκόπου.

Ἡ μὲν ἀκρίβεια τοὺς διγάμους οὐκ εἴωθε στεφανοῦν· ἡ δὲ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας συνήθεια, τὰ τοιαῦτα οὐ παρατηρεῖται, ἀλλὰ καὶ τοῖς διγάμοις καὶ τριγάμοις τοὺς νυμφικοὺς στεφάνους ἐπιτίθησι, καὶ οὐδεὶς οὐδέποτε παρὰ τοῦτο ἐνεκλήθη· πλὴν ἓνα ἢ δεῦτερον χρόνον τῆς Θείας εἵργονται Κοινωνίας. Ἀλλὰ καὶ τὸν ἱερολογήσαντα τούτους πρεσβύτερον, συνδειπνεῖν αὐτοῖς οὐ νενόμισται, κατὰ τὸν ζ' Κανόνα τῆς Νεοκαισαρεῖα Συνόδου.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ
ΕΠΙ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΙ
ΓΑΜΟΥ
ΔΙΑΖΕΥΘΕΝΤΩΝ

Διάκονος· Εὐλόγησον, Δέσποτα.

Ἱερεύς· Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, πάντοτε, νῦν
καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

*Εἶτα τοὺς ἀκολουθοὺς στίχους, μεθ' ἑκάστον
τῶν ὁποίων ὁ χορὸς ψάλλει·*

Δόξα σοι, Κύριε, δόξα σοι.

Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον· ὅτι
μέγας καὶ φοβερὸς ὁ Θεὸς ἐπὶ πάντας τοὺς
περικύκλω αὐτοῦ.

Εἰς τὸν αἰῶνα φυλάξει Κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ
καὶ ἡ διαθήκη αὐτοῦ πιστή.

Δόξα καὶ πλοῦτος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· ἡ γὰρ χεὶρ
Κυρίου συναντιλήσεται αὐτῷ, καὶ ὁ βραχίον
αὐτοῦ κατισχύσει αὐτόν.

Ἐπαναστάσις Γάμου

Ἡ γυνή σου ὡς ἄμπελος εὐθηνοῦσα ἐν τοῖς κλίτεσι τῆς οἰκίας σου· οἱ υἱοί σου ὡς νεόφυτα ἐλαιῶν κύκλω τῆς τραπέζης σου.

Εὐλογῆσαι σε Κύριος ἐκ Σιών καὶ ἴδοις τὰ ἀγαθὰ Ἱερουσαλήμ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου.

Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

Τὰ Εἰρηνικά

Διάκονος· Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ λαός, μεθ' ἐκάστην δέξιν· Κύριε, ἐλέησον.

Ὑπὲρ τῆς ἁνωθεν εἰρήνης καὶ τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου, εὐσταθείας τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, καὶ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (*τοῦ δεῖνος*), τοῦ τιμίου πρεσβυτερίου, τῆς ἐν Χριστῷ διακονίας, παντὸς τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπανασύστασις Γάμου

Ὑπὲρ τῶν ἐπανασυναπτομένων γάμῳ δούλων τοῦ Θεοῦ (τοῦ δεῖνος) καὶ (τῆς δεῖνος), καὶ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς βίον ἀλοιδόρητον, πολιτείαν ἄμεμπτον καὶ διαγωγὴν ἀκατάγνωστον, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ δωρηθῆναι αὐτοῖς συμβίωσιν ἐν ὁμονοίᾳ καὶ ἀγάπῃ, προκοπὴν ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς καὶ ἡμερῶν μακρότητα, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι αὐτούς τε καὶ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου καὶ ἀνάγκης, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεός, τῇ σῇ χάριτι.

Τῆς Παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου, Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου, καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, μετὰ πάντων τῶν Ἁγίων μνημονεύσαντες, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους, καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν, Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

Λαός· Σοί, Κύριε.

Ἱερεύς· Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

Εὐχή

Διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Λαός· Κύριε, ἐλέησον.

Ἱερεύς· Δέσποτα φιλόανθρωπε, Βασιλεῦ τῶν αἰώνων καὶ Δημιουργέ τῶν ἀπάντων, ὁ τὸ μεσότοιχον τῆς ἔχθρας καταλύσας καὶ εἰρήνην τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων δωρησάμενος, σοῦ δεόμεθα καὶ σὲ παρακαλοῦμεν, ἔπιδε ἐπὶ τοὺς δούλους σου (*τὸν δεῖνα*) καὶ (*τὴν δεῖνα*) καὶ ἐπίχεε ἐπ' αὐτοὺς τὴν εὐλογίαν σου. Ἐπανάγαγε τὴν διαταραχθεῖσαν εἰρήνην καὶ ἐμφύτευσον εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν τὴν πρὸς ἀλλήλους ἀγάπην. Ἐπιδανίλευσον αὐτοῖς γαλήνην πνευματικὴν καὶ πολιτείαν ἀνεπιβούλευτον, ἵνα, ἐν ψυχικῇ διατελοῦντες γαλήνῃ, ἀπολαύωσι τῶν οἰκείων ἀγαθῶν, καὶ δοξάζωσί σε, τὸν μόνον τῆς ἀγάπης Θεὸν καὶ πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Λαός· Ἀμήν.

Ἀπόλυσις

Ἱερεύς· Δόξα σοι, ὁ Θεός, ἡ ἐλπίς ἡμῶν, δόξα σοι.

Λαός· Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι.

Καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Κύριε, ἐλέησον. (γ') Πάτερ ἅγιε, εὐλόγησον.

Ἱερεύς· Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου καὶ παναμώμου ἁγίας αὐτοῦ Μητρός· δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ· προστασίαις τῶν τιμίων, ἐπουρανίων Δυνάμεων ἁσωμάτων· ἰκεσίαις τοῦ τιμίου, ἐνδόξου Προφήτου, Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου· τῶν ἁγίων, ἐνδόξων καὶ πανευφύμων Ἀποστόλων· τῶν ἁγίων ἐνδόξων καὶ καλλινίκων Μαρτύρων· τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων Πατέρων ἡμῶν· τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Προκοπίου· τῶν ἁγίων καὶ δικαίων Θεοπατόρων Ἰωακεῖμ καὶ Ἄννης· καὶ πάντων τῶν Ἁγίων, ἐλεῆσαι καὶ σῶσαι ἡμᾶς, ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος καὶ ἐλεήμων Θεός.

Δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων Πατέρων ἡμῶν, Κύριε,
Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐλέησον καὶ σῶσον
ἡμᾶς.

Λαός· Ἀμήν.